

A MUNKA

V. évfolyam. 24. szám.

Ára 24 fillér

Salgótarján, 1929. június hó 15

Dr. Sztranyavszky Sándor államtitkár körünkben.

Kerületünk képviselője, a belügyi államtitkár rengeteg politikai elfoglaltsága mellett is megjelenésével ünnepé tette a hó 8. 9. és 10-ét nekünk, mikor meglátogatta kerületének néhány községét. Az államtitkár, Brandt Vilmos ny. főispán, képviselő és Huszka Ernő miniszteri tanácsos társaságában 8.án d. u. 3 órakor érkezett Kisterenyére, ahol Veres Zoltán főszolgabíró várta és fogadta. Innen, hogy a fáradt idegeket is megnyugtassa Mátraszélre mentek, hol az S.K.B. igazgatósága látta őt és kíséretét szíves vendégszeretettel. Az Isten szabad ege alatt eltöltött szép tavaszi éjszaka után virradt reggelen — sikeres cserkészés után — gépkocsin jött be Öméltósága városunkba, hol Veres Zoltán főszolgabíró látta vendégül őt és kíséretét. Már fél 10 órakor újból gépkocsin ült és kíséretével a Stefánia gyűjtéshez s innen Bandt Vilmos ny. főispán, Kohut Adorján, Tabódy Tibor, Krudy Ferenc országgyűlési képviselők, Róth Flóris bányafőtanácsos, Markovich Miklós, Veres Zoltán főszolgabíró, vitéz Dr. Korbáss Ferenc t. főszolgabíró, Elsner Gusztáv csendőrszázados és Dr. Förster Kálmán polgármester társaságában Ceredre ment, az agilitása folytán épült új ceredi uton. A község bejáratánál diszkapu mellett várta őt az egész diszbe öltözött község s fogadta meleg, szívből jött szeretettel megindult lelkes beszédben a község plébánosa, Beliczky Jenő. Az államtitkár válasza után, a lakosság tomboló lelkesedése mellett, sorfalat álló leventék s virágot szóró fehérruhás lányok között gyalog ment az államtitkár és kísérete a község házhoz, ahol vitéz Dr. Korbáss Ferenc főszolgabíró elnök-

lásával Cered község képviselőtestülete várta őt diszkozyülésben.

Itt a község által meleg hálából megfestetett kép kiváltotta elmerengéséből a nemzeti fohász elmondása és vitéz Dr. Korbáss Ferenc t. főszolgabíró üdvözlő ünnepi beszéde rázta fel.

Vitéz Dr. Korbáss, a szentül vallott és őszintén érzett szeretet hangján méltatta öméltósága érdemeit a község érdekében, azt a munkát, tevékenységet, mely őszinte hálára kötelezte le a községet, mely észak felé oly közel érzi és látja az ellenséget s dél felé keresi magyar vértestvéreit, hogy ezt ma megteheti, az államtitkárnak köszönheti, ki rövid néhány év alatt megteremtette a ceredi utat, orvosolta ezzel évtizedek mulasztását, összekötötte a községet a várossal, a kulturával, közigazgatással és magyar vértestvéreivel s gazdasági terményeinek piacra hozhatásával megmentette a szorgalmas, derék magyar falut a Trianon által reá kimondott lassu, sorvasztó elpusztulástól.

Meleg, atyailag érző szívével visszaadta a községet az édes anyavármegyének, mikor bőzbevetette magát, hogy körjegyzőség területe ne kapcsolassék át a szomszédos vármegyére.

A község derék magyar lakossága háláérzetének akar kifejezést adni, mikor minden felsőbb irányítás nélkül, saját őszinte szíve sugallatát követve — mint egy ember — választotta diszpolgárává öméltóságát és munkatársait a vármegye agilis alispánját s járásunk puritán lelkű főszolgabíróját, hogy ezzel láncnál erősebben, szobornál maradandóbban kösse magához s valhassá magáénak magyar fajunk, a magyar tettekrekeszség és magyar

energia e kiváló reprezentánsait, nemcsak nemes vármegyénk, de csonka hazánk e nagy fiait.

Kérte a diszpolgárokat, fogadják szeretettel a szeretet szerény jelölő itt átnyújtott diszpolgári oklevelét s lássák azon mindig a hála harmat csillogását. Kérte őket, hogy szeressék e község derék magyar népét, nyujtsák erős kezüket, emeljék magasra nemes lelkük égő szövetségét s vezessék a most még sötét magyar éjszakában a nagy magyar hajnalhasadásra.

Elnöklő vitéz Dr. Korbáss Ferenc t. főszolgabírónak a község polgársága nevében mondott vallomástétele és Istenhez intézett fohász után az államtitkár választott diszpolgártársai nevében is s megköszönve a beléje helyezett bizalmat és szeretet, elhárítva magától az elismerést, szeretetre hívta fel a magyar lelkeket. Szeretetre, mely kétségbeejtő helyzetünkben egyedül segíthet. Azután Beliczky Jenő plébános látta vendégül az államtitkárt és kíséretét villásreggelire, igazán magyar vendégszeretettel. Innen kocsikon Zabaron át Pogonyba hajtatott, ahol a község szélén felállított diszkapunál Ipacs János községi bíró fogadta öméltóságát egyszerű keresetlen, de szívből jövő szavakkal. Az államtitkár válasza után hosszasan érdeklődött a levente ügy iránt s a leventék és fehérruhás lányok sorfala között gyalog ment Varga Miklós birtokos házához, ahol közeledt. Ennek során Kohut Adorján országgyűlési képviselő mondott felköszöntőt a házigazdára és kedves hölgykoszorúra, kik annyira feledtették a társasággal a fáradtságot, hogy az előkerült helybeli „cigányzenekar” tüzes nótáira négy-öt percig csárdásra is perdült. Az igazán kedélyes hangulatnak „az uti marschall” ellentmondást nem tűrő tovább utazást elrendelő intézkedése vetett véget, mikor is váltott kocsikon a

Rákóczi-induló hangjai mellett virágos és zugó éljenzés között indult el a kocsisor, hogy a vadregényes, de igen nehéz hegyiuton át Bárnára érjen.

Bárnán a diszkapunál a helybeli fuvós zenekar a Himnusszal fogadta, majd Susán György községi bíró Virágh Károly körjegyző Pettauer Imre jegyző, a község előjárósága és egész lakossága élén köszönetet mondott a magas látogatásért és biztosította az államtitkár képviselőt, hogy az a rajongás és szeretet, melyet választásakor iránta éreztek — bár falujukba nem is volt, ma még fokozottabb mértékben él a község lakossága szívében.

Államtitkár — miután egy magyar ruhás kedves kisleány, kedves gyermeki szavakkal gyönyörű csokrot nyújtott át — meghatottan választott ragyogó ékesszólással és beszámolóval illő beszédben, mely kétségtelenül mély nyomokat hagyott hátra a megértő lelkekben. Néhány bányász és munkással történt elbeszélgetés után a zenekar hangjai mellett a zagyvai, rónai és bárnai leventék Fekete Kálmán főoktató vezetése mellett diszpolvonással adtak kifejezést szeretetteljes tiszteletüknek a levente ügyek iránt igazán érdeklődő államtitkár előtt.

Ezután Vajda Gyula a község fenkölt lelkű plébános látta vendégszeretetről ismert házában uzsónára az államtitkárt és kíséretét, melynek során Tabódy Tibor orsz. gyűlési képviselő mondott evangéliumi szelvényben lelkes felköszöntőt a házigazdára. Vajda Gyula plébános vendégszerető házában sajnos csak rövid félórát lehetett vendége, az államtitkár, mert a nagyon előrehaladott idő s a hátralévő utnak veszélyes volta indulást parancsolt.

Közben Huszka Ernő miniszteri tanácsos megtekintette az iskolát itt is, mint minden községben

„A MUNKA TÁRCÁJA”

Mariska aranyfoga.

Ki gondolta volna, hogy Tarjánban is van „Sóhajok hidja”? Nem történelmi nevezetesség ugyan, mint a Doge-palota szomszédságában nyugalomba helyezett „Sóhajok hidja” de helyi jelentősége emelkedik a kegyetlenül összehasonlítható igazsággal. A lélek szomorúsága, gyötrelme, tufeszűtsége, a szív szerelme, keserűsége, kiábrándulása a házasság első évétől a tizedikig; a sok elfulladt reménykedés, az élet értelmének és céljának hiába való fellelőzése; önszertett virágszálak, kivirult rózsák lassu hervadása mind mind sóhajban hal el. A sóhajzásnak szavak nélküli kitörése borzasztóbb mint a zokogás. Aki hallotta a rádió útján az Odry Árpád sóhaját mikor a mikrofon útján szétterjedt a világűrben a Harsányi Kálmán infernalis komor és gyilkolónak megremegtető „Hajrá” költeménye, a hatás magaslátán sóhajok szakadtak fel az előadó nemes művész kebléből mikor e sorokhoz ért: „Bibor patakon, könny-gyöngy tavakon, Asszony szív kutakon, gyermekkar-hidakon Szent tűzhely romokon, lelken vett jogokon Mindenem át-mindenem át. Szálguldj párián Fekete láng, fekete lángba borult a világ.” A rádió hallgatóján e sóhaj ezreket hozott remegésbe. Vagy mikor ugyancsak

elhaló sóhajon remegtek a légbe a rádió s a hallgató szeméből meleg könnycsepp szakadt fel érezve Bajor Gizi nagy művészetével „A Szürke ruha” utolsó felvonásának előadásánál a végtelenségbe sodort szerelmes asszonyi szív gyötörődését.....

És a tarjáni sóhajok?!!

Csak Bemberg selyemre tellik és a budapesti szép asszony nehéz selyemben kápráztat. Irigy sóhaj. Új gyönyörű jelenés került északra a tenger mellől a Salgó tővébe; fellázall a nehéz sóhaj sok addigi beutó hervadó melléből. Nincs fizetés felemelés és részlegesen szanal a szén, az acél, az üveg... nehéz tompa keserű sóhajok. Kedves fiatal asszonyok mennek, jönnek... sóvárgó sóhajok a meghitt magányban. Cserkészek, leventék sorakoznak a hegy ormán fiatalosan, hévvel, bizakodó reménnyel és vágyakozó sóhajok szállnak észak felé. Itt a nyári szezon és még csak Balatonföldvár, Párad, Hévíz, Lillafüred (ezer méteres sóhaj) is elérhetetlen nem is szólva a Dolomitokról, Engadin és Interlakenről, Gasteinről és a Pörschachi tóról. Még kevésbé Norderney Blankenbergh és Sylt szigetéről. Lemondó, keserű sóhaj tölti be a tarjáni eget s nem marad más hátra csak a városi uszoda a Polk nyári helyisége és a Pipis hegy. Hiszen ezek is mind kedves szép helyek. És végre is ha nem lehet Pyjamában hancurozni a Lido homokján, vagy égő szemmel tekinteni a deauville-i strandon csillogó világlepkékre,

a lenge ruhájú mozi starokra és boxbajnok jegyesekre, van itt is Miss Európa szépségjelölt elég és a telepeken felnyiladozó fejlett vagy fejlődő rózsák seregét. Ujabb sóhajok...

A szerkesztő ur gyenge cikket kap, de a cikkíró irodalmi virtuskodását hozni kell, mert az illető társadalmi valaki; a szerkesztő ur legyint a kezével és egyet sóhaj.

Nagy erővel és körültekintéssel indul meg a brikett gyártás mozgalom. Jelles szakférfiak járkál a külföldet. Ausztria, Csehország, Németország páratlan ezirányú berendezései ámulattal töltik el a tanulni vágyót.

Az ipari fejlettség magaslatán hatalmas erővel és lankadatlan szorgalommal és találékonysággal átfutott szakemberek, gépházak berendezéseinek láttára hazajöve mintegy álomból ébrednek fel. Feltekinének a mi vezetőinkre ambícióval és energiával megindult áramszolgáltatásra és felcsúdvá a külföldi utvarázsaiból egy mély sóhajzás száll vissza a bejárt technikai csodák hazájára felé. De ez a társadalom nem hagyja magát. Erős elhatározással és szakszerűen alátámasztott irammal indul neki a látottak nyomán a hazai berendezkedésnek és nem szenved kétséget, hogy szakavatottságuk, a látott példák nyomán hatalmasan feltörő ambíciójuk megteremtí a aktualis kérdések előföltételeit s új fény derül a vidéken s megegyeztetik a kitűnő tojás, vagy

kockabrikett. De addig még sóhajok szállnak el a központban és a telepeken, de ennek nyomán az újabb tél hidegét legyőzi a 4000 kalóriás brikett....

„Sóhajok hidja” ott ivel Salgótarján egyik kevésbé ismert területén, melyen három utca találkozik egymással s csendes, kanyargós patak folydogál alatta. A patak partja szomorú, meredélyes, lerakódja az utcák házai szeméjtéinek. De legalább az egyik utca az, mely megfelelő kényesebb igényeknek is és párhuzamosan húzódik lefelé a patak felé. A híd szemből kerül el a város egyik legérdekesebb, közhasznú épülete barokk-al vegyes renaisszánsz alkotás. Lakói a humanizmus őrei; kórházi ápolónők, jeles képzettségű, szorgalmas, derék serege a legnemesebb életfeladatok egyikének a betegápolásnak. Mellette a kórház, evvel szemben a stilszerű ravatalozó helyisége. A gyászmenet el ravatalozóból kerül útjában a patak partját átfogó hídra és mert a gyászolók tömege áthaladva rajta sűrű sóhajokkal kíséri a drága halottat így keletkezett a „Sóhajok hidja” elnevezés is.

De a halálon innen élet is van, bizakodó vig, vágyakozó élet. A közvetlen szomszédos telepek ifjúsága e hidon ad egymásnak találkát s mert a hosszabb rövidebb lélegzetű randevu három utcára küldi az átél szerelmes percek bívott.

(Folyt. köv.)

a tett ígéretet, hogy Bárnán a régi iskolát minden körülmények között kibővített és felszereli.

Váltott kocson a község egész lakosságának éljenzésétől kísérve virágos között vonult ki a községből és érkezett a Szöröpusztánál várakozó autókhoz igazán gyönyörű vadregényes és akácvirágos uton át az államtitkár és kísérete, hogy a farsztó utiprogram után Veres Zoltán főszolgabíró vendéglátó házában — Vadaskertben — élvezett vacsora után éjjeli fél egy óra tájt a jól megérdemelt pihenésre térhessen.

Ez alkalomból megérkeztek még Erődy Harrach Tihmér országgyűlési képviselő továbbá Mocsáry Ödön, Papp-Szász Tamás, Ürmösy Géza és Légrády Béla és Ferencz János földbirtokosok is.

Dr. Sztranyavszky Sándor államtitkár, kerületünk képviselőjének fogadtatása Bocsárlapujtón és Karancseszin.

Dr. Sztranyavszky Sándor kerületünk szeretett képviselője f. hó 10-én, hétfőn d. e. 11 órakor érkezett nagy és fényes kíséretével Bocsárlapujtó községbe, ahol a törvényhatósági uton felállított hatalmas díszkapu körül, dacára az aznapi szécsényi országos vásárnak és salgótarjáni betivásárnak s dacára a szorgalmas mezőgazdasági munkának a lakosság minden rétegéből, mintegy 5—600 választó fogadta nagy lelkesedéssel a körjegyzőséghez tartozó Bocsárlapujtó Karancsalja és Karancsberény községek választókörzönse részéről.

Az iskolásgyermekek részéről Horváth Borbála tanuló a következő kis beszéddel fogadta Ömlőtlőségét, akinek a beszéd végeztével virágcsokrot nyújtott át. „Méltóságos Államtitkár ur! Szeretett Képviselőnk! A haladás-igazi útja a tanulás. Oly szerencsétlen helyzetben vagyunk, hogy ez utnak nagyon csekély része van előttünk nyitva megfelelő iskola hiányában. Gyermeki szívünk meleg szeretetével üdvözlöm Méltóságodat, hogy atyai szíve sugallatára körünkbe kegyeskedett fáradni, hogy minket megfelelő iskolához juttasson. Arra bátorodom kérni Méltóságodat, hogy hatalmas támogatást ne vonja meg tőlünk, mert kegyes pártfogása segélyével még ez évben megtarthatjuk az új iskola fölszentelését. E kegyért, mi mint jövő nemzedék hálás szeretettel követjük Méltóságodat, mint vezérünk atyai jóltevőnkét. Örömmel kiáltom Isten hozta! Isten éltesse!

Utána Horváth István bocsárlapujtói kispáza képvis. test. tag. fogadta Bocsárlapujtó község kispázai és munkássága nevében a következő szavakkal: „Méltóságos Államtitkár Ur! Szeretett Képviselőnk! Bocsárlapujtó kispázai és munkássága nevében a legőszintebb örömmel üdvözlöm Méltóságodat akkor, amidőn községünkbe érkezett és megragadom az alkalmat, hogy nyilvánosan megköszönjem jószágát, hogy magas pártfogásával keresztülvinni méltóztatott, hogy községünk iskola építése céljára 70.000 P segélyt és 30.000 P 6%-os kölcsönt kapott. Amidőn is tolmácsolom szeretetünket és állandó ragaszkodásunkat Méltóságod iránt, kérem a jó Istent, hogy tartsa meg Méltóságodat jó egészségben adjon erőt és kitartást, hogy kerülete és hazánk érdekében hosszú évekig hathatósan dolgozhasson. Isten hozta! Isten éltesse.

Az államtitkár megköszönte a fogadtatást s különösen azt, hogy a legszorgalmasabb mezőgazdasági és hétköznapi munkaidő dacára ily számosan fogadják, amiből azt következteti, hogy vele szemben most is azon meleg szeretet és ragaszkodás van meg, amely akkor volt, amidőn egyhangulag képviselői mandátumhoz jutatták, amely körülményt a jelenlévőknek feléje sugárzó szeméből kiolvas. Most amidőn kerületébe jött nem mulasztotta el, hogy Bocsárlapujtó községét elkerülje, mivel szükségét látta annak, hogy az állami iskola építési ügyét, amely építkezéshez a község 70.000 P segélyt és 30.000 P 6%-os kölcsönt kapott, dülőre vigye s az ellentéteket elsimítsa.

Gyönyörűen fejtette ki a revízió kérdését, amelyről azt állította, hogy azt egyes pártok és szervezetek nem sajátíthatják ki a maguk részére, mivel a revízió minden igaz magyar hazafi szívében kell lángoljon s a hazaszeretet szent tüze nélkül minden pártkülönbség nélkül egybe kell forradjunk.

Örömmel értesült, hogy a salgótarjáni medence bányamunkásai csatlakoztak a revíziós gondolatához, de szívesebben vette volna, ha a dorogi bányamunkásokat megelőzték volna.

Beszámoló beszédet nem kíván tartani de szükségét tartja annak, hogy az egybegyűlt választóknak tudomására hozza hogy gróf Bethlen István miniszterelnöknek fáradhatatlan és értékes munkája révén sikerült Olaszország és Lengyelország barátságát megnyerni miáltal a revízió kérdése is kedvezőbb helyzetben van mint volt évekkel ezelőtt.

Az adózásról beszélve hangsúlyozta hogy e téren fokozottabban teljesítse kötelességét mivel az államkormányzat csakis úgy tud megfelelni kötelezettségeinek ha az előirányzott összegek zavartalanul befolyának az állam pénztárába.

Újlag megköszönte a szép fogadtatást és kérve a választóknak bizalmukat ígéretet tett arra, hogy minden jogos kérelmüket illetékes helyen támogatni fogja.

Képviselőnk a fogadtatás után megtekintette a cigányok által lakott helyet nemkülönben a község piactérét s tájékoztató jelentéstételre hívta fel Kovács József körjegyzőt, aki is előterjesztette, hogy kívánatos volna a cigányoknak a község legforgalmasabb helyéről való kitelepítése s az új állami iskolának az általuk jelenleg lakott területen való felépítése de ez 34000 pengő igényelne amely összeget a község jelenlegi gazdasági helyzetében nem tud előteremteni, míg ellenben a piactér ingyen áll rendelkezésére.

Képviselőnk tekintetbe vette azon körülményt, hogy a cigányok kitelepítése 34.000 pengőbe kerülne, amely összeget a község csakis súlyos megadózatás révén tudna előteremteni s tekintetbe vette, hogy a piactér ingyen áll rendelkezésre s kifejezésre juttatta, hogy bár minden községnek volna ilyen területe iskolaépítés céljára. Felkérte Dr. Huszka Ernő miniszteri tanácsost — aki képviselőnk kérelmére csakis azon célból csatlakozott kíséretéhez, hogy az iskolaépítés ügyét dülőre vigye — hogy amennyiben a piactér alkalmasnak találna járuljon hozzá, hogy az iskola itt épüljön fel a nyújtott támogatás mellett.

Dr. Huszka Ernő miniszteri tanácsos képviselőnk kérelmére hozzájárult, hogy az iskola megfelelő feltöltés mellett a piactéren épüljön fel, egyben felhívta az ezen alkalomból Budapestről magával hozott mérnököt, hogy a piactér mérje fel s az iskola s egyéb épületeknek a piactéren való elhelyezését akként eszközölje, hogy az elhelyezés a Karancs-hegy s a róm. kath. templom környékére, mint háttérre ne legyen káros.

Képviselőnk ezután több bányamunkás és kispáza kérelmét hallgatta meg s utasította a körjegyzőt, hogy azokat foglalja írásba s elintézés végett hozza terjeszse fel, miután kíséretével dr. Papp-Szász Tamás földbirtokost látogatta meg ahonnan Karancseszi községbe távozott.

Dr. Sztranyavszky Sándor államtitkár útját a déli harangszó után Karancseszi felé folytatta, ahová 12 óra 25 perckor érkezett, ahol Nagy Imre ottani ácsmester által művésziesen elkészített díszkapu és a falu népe várta. Elsőnek vitéz Póltári Vilmos csendőrnagy jelentkezett az államtitkárnál, majd mielőtt a község háza udvarán készített emelvényre fellépett volna vitéz Zsidai Pál községi pénztárnok állott Ömlőtlőség elé, aki katonás magatartással és a nála ismert nyugodtsággal a község képviselőtestülete és község nevében üdvözölte és köszöntötte az államtitkárt, oly közvetlen talpra esett meleg szavakkal, hogy az államtitkár később külön megköszönte és figyelemre méltatta személyét. Ballon János bányamunkász üdvözölte azután az államtitkárt a helybeli bányamunkások nevében, kérve jóindulatát a bányászok iránt.

A zöld ágakkal izlésesen körülvev emelvényen lépett szóra az államtitkár és nagy hatású beszédjének keretében átadta község választó körzönségének a megígért fehér zászlót amelynek felírása

„A hűség ha állandó, az ígéret ha betartják, akkor érték.” Lelkes beszámolójában több ízben megzavarta a nép éljenzése, sőt az eső is beavatkozott, de nem befolyásolta, mert beszédjét a szemző eső dacára is folytatta lélekkel és szeretettel hangján.

A beszéd végén Mészáros Ferenc községi jegyző a gyönyörűen himzett zászlót a választó körzönse nevében átvette és annak adományozóját a hűségről és ragaszkodásról biztosította. Tabódy Tibor országgyűlési képviselő szólalt még fel, aki az államtitkár érdemeit és államférfiúi rátermettségét fejtegette.

Egy óra 30 perckor az államtitkár és kísére a karancseszi kis bányakaszinóba vonult ki, ahol az addig használaton kívül álló és raktár céljára szolgáló kis kaszinó valóságos átvárással a legkellemesebb benyomást tette az érkezőkre. A zöldágakkal és virágokkal feldíszített kis étteremben a legizlésebb terítékek mellett 30 személy foglalt helyet. Képviselő volt ott földmives, iparos és bányamunkás is annak megemlézése mellett, hogy a környékbeli földbirtokosok teljes számban és a tisztviselők nagy részben jelen voltak.

Az első felköszöntőt Dr. Sztranyavszky Sándor mondotta a kormányzóra, amit az ünneplők hangos éljenzése követett. A következő szónok Horváth László volt, aki megfontolt szép fejtegetésben a szociális gondolkodásról és ily igazgatásról elmélkedett, majd a zászló felírására utalva az államtitkár és kíséretének üdvözlése után beszédét azzal fejezte be, hogyha az ígéretet betartják, akkor a hűség állandó.

A plébános üdvözlését a kíséretben levő Kohut Adorján országgyűlési képviselő köszönte meg, majd Róth Flóris bányafőtanácsos mondott ismét felköszöntőt a magas vendégekre és a szociális gondolkodást fejtegetve beszédét oly jóleső érzéssel fejezte be, hogy a község szegényei részére 5 vagon szénét ajánlott fel.

Erődy Harrach Tamér volt a következő, aki nem a jó képviselőt, hanem az okos választót kívánta ünnepelni, ennek amaz csak természetes következménye lehet és a kettő együtt az a harmónia, ami az eredmény eléréséhez elmaradhatatlan. Pohárát ezen harmoniára ültette.

Az ide már 4 óra felé járt s hogy az előre elkészített program betartható legyen a készülődés jelei mutatkoztak, amikor az államtitkár ismét szóra emelkedett és a zárzó jogán magas szárnyalású beszédében méltatta kíséretében levő Huszka miniszteri tanácsos érdemeit, mint olyat, akiből sokat adjon az Isten ennek a szerencsétlen országnak. Köszöntötte Veres Zoltán főszolgabíró és Dr. Förster Kálmán polgármestert, mint az ő segítő munkatársait, akik nélkül az ő törekvése meddő maradna és eredményt fel nem mutathatna. Fejtegette tovább ehhez a földhöz való ragaszkodását oly szeretettel és szívvél, hogy szavaival és lelkesedésével teljesen magához ölelte hallgatóságát.

Az államtitkár és kísérete 4 óra után hagyta el jó hangulatban Karancseszi községet, ahol őszinte örömet hagyott hátra azok számára, akik fáradságot nem ismerően elkövettek mindent a nap sikere érdekében. A kiválóan sikerült rendezésért elismerést illeti Mészáros Ferenc jegyzőt és Horváth László plébánost.

Élményeim a világháború elején.

Irta: Dr. Soltész József b. főorvos.

(Folytatás.)

A m. kir. Honvédelmi Minisztérium felmentése alapján 1914. október végén, egy sebesülteket vivő vonaton utaztam haza.

Bejárva a vonat diszlokációs kupéit arról győződtem meg, hogy a súlyos, speciálta műtéteket igénylő sebesültek állapota kétségbeesítő, valahol Mezölaborcon, vagy Sátorlajuhelyen köthetnétek át a sebesülteket, azóta pedig, amint a kísérő főhadnagytól megtudtam, a sebesültek felé nem is néztek, sőt az egyes állomásokon, ahol a sebesültek vonata vesztelenni volt kénytelen, még kellő élelmezésről sem gondoskodtak, ami természetes is, mert a sebesültek vonatát, hevenyében tartották vissza és terelték a

külső vágányokra, hogy a menetszázadok (Marsch kompagnie) vonatai akadálytalanul juthassanak a frontra és ha ez az intézkedés nem az ugynévzett, élelmezési állomáson érte a sebesülteket vonatát, hanem valami kisebb állomáson, akkor bizony fölkapok is elteltek, míg a szegény sebesültekről gondoskodás történt.

Ezt előrebocsátva érthető lesz, hogy a szegény sebesültek pokoli kínokat állottak, ki, az elhanyagolt sebek büse töltötte meg a kupékat, a ventilációs készülékek semminké bizonyultak, az ablakokat nem volt szabad kinyitni, mert a haladó vonat önszülte légáram és a vele a kupéba becsapódó füst és szénaszag tűrhétlenné tette volna az ottmaradást, a fekhelyhez láncolt betegnek. Itt valamit kellett tenni és pedig haladéktalanul, ha csak nem akartuk tovább veszélyeztetni a sebesültek testi épségét.

A vonaton nem volt semmi felszerelés, sőt még a sebesültek szomjúságát csillapítandó, kénytelenek voltunk az egyes állomásokon vizet kérni, mert nem volt ez kéjvonal, amelyet minden jókkal várnak a nagyobb állomásokon, sörökkel, szendvicsekkel, pozsonyi kiflivel és a többivel, nem csiklandozhatta senki merkan. til érzékét a szegény betegek állapota.

Azt gondoltam, hogy az egyes csomópontokon, ahol órákig kell majd vesztelnünk, módunkban lesz, a sebesülteket segíteni. Sajnos nagyott csalódtam, mert ahogy Bárné állomásra befutottunk, tényleg vagy husz, vöröskereszt karszalagos hölgy, kannákat, kosarakat és egyéb tartályokat utánuk hordozó kísérettel körülrázták a vonatunkat a legádázabb rikkancsolt megszegényítő ügybuzgósággal tudtára adták mindenkinek akit illet, mi minden jót rejtene és élvezetet nyujtanak a rejtelmes tartályok, levest, kávé, teát süteményt, gyümölcs, narancs, bor, cigarettát, szivar mind megvolt, de egy száll kötszert, azt nem lehetett a lukuli tömeg között találni. Kérdeztem a legtekintélyesebbnek látszó szamaritanus hölgytől, hogy a községben nincsen-e orvos vagy patika és hogy a sok enni és inni valón kívül, miért nem jutott eszükbe, hogy kötszereket is hoztak volna magukkal. Azt felelte, hogy az orvosok bevonultak tehát orvos nincsen, ők a kötözéshez nem értenek, eszükben sem volt, kötszerekről gondoskodni.

Tovább mentünk Füleken ugyanaz a rend. Az aki nem volt kénytelen az ágyat nyomni, hanem szabadon mozoghatott, dulszkodott e mindenféle jókban, aki a fekhelyéről elmozdulni nem tudott, bizony hoppon maradt, de ha szabad is lett volna a kupékba bemenni, akkor sem lett volna hasznunk, mert elmúlt az étvágyuk az elhanyagolt sebek fájdalmaiból.

Füleken nem időztünk sokáig, indultunk Salgótarján felé, mondom a főhadnagynak, biztos vagyok benne, hogy Salgótarjánban, mindenesetre abba a helyzetben jutunk, hogy átköthetjük, a szegény szenvedő sebesülteket, mert tudtommal nem vonultak be az összes orvosok, három patika is van, ott lesznek minden bizonnyal teljes apparátussal, mert, ugy okoskodtam, a háború kezdete óta Miskolcon a legkedveltebb korzó az állomás volt, hát Tarján sem tesz talán kivételt.

Befutottunk Salgótarján nagy állomására, nagy halálos csend honolt az egész állomáson, a vonatot fogadó tisztviselőkn kívül egy lelket sem láttunk, nem kínált itt senki frissítőt és bár akkor még Mátranovákot láttam, de mégis Salgótarján volt az én közigazgatási központom, szgyeltem és rösteltem a főhadnagy előtt, hogy Salgótarjánról zengett dicshimnuszom, oly galádul csüörtökölt mondott.

De mégsem cáfolta meg a sors Salgótarjánról táplált jó véleményemet, mert hallják és csodálkoznak, alig hogy a vonat megállt, nyílik a kupék ajtaja és betoppan rajtuk K... l... urleány és R... J... salgótarjáni kereskedő, mindegyiknek kezében, két—két narancs a másikban pedig egy—egy megkezdett doboz hölgy-cigarettával.

Mindkettő régi jó ismerősöm volt, emberszeretűk annyira meghatótt, hogy összeszedve minden retorikát (szónoki) tudásomat és imígyen üdvözöltem: Hála Istennek! Azt gondoltam, hogy Salgótarjánban kihalt az emberszeretet és a felebaráti segélyezés nemes érzéke, alaposan megcáfolták ebbeli pesszimistikus föltevésemet, mert látom, hogy nem sajnálták a hosszú utat idáig és elhozták amit hozni

jónak és üdvösnek tartoztak, de sajnos adományokkal nem boldogulhattunk, mert háromszáz sebesült között, szíves adományait, nem tudók egyenletesen elosztani.

Ezzel lementem és felkerestem az állomás főnököt és arra kértem, volna szíves értesíteni a kisterenyei állomásfőnököt azt kérve tőle, hogy kérje az állomásra az ottlakó két orvost, és gyógyszerészt, hogy hozzanak magukkal köt- és a sebek tisztítására szükséges fertőtlenítő szereket.

A kisterenyei állomásra érve, ott vártak ránk az orvosok, a gyógyszerész, kötszerekkel megrakott táligával.

A kötözésnél segédkezett a főhadnagyon a gyógyszerészen és az orvosokon kívül az állomás főnök és a vasutas szabad tisztai és altisztai kar, ment a dolog mint a karikacsapás.

Azt hiszem soha ennyi áhitatos hálaimát nem rebegett senki, mint a kinyitott felszabadított sebesültek, akkor a kisterenyei állomáson.

Ezzel búcsút vettem kedves, bátor katonáinktól, Mátravárra utaztam családomhoz, azzal, hogy másnap jelentkezem Salgótarjánban, szolgáltatásra „pro Patria ac Humanitate.”

U. i. Ha jól emlékezem vissza, a kisterenyei női lakosság meg is vendégelte a sebesülteket.

Hírek és különfélek

Kormányzónk születésnapja.

Június 18-án ünnepli a nemzet Horthy Miklós kormányzó születésnapját. Évről-évre nagyobb fényvel ünnepli a magyar e napot. Nagy szükség van arra, hogy a mostani ünnep még melegebb, hűségesebb legyen. A környező államok demarsa bizonyára jobban mutatja az idők jelét, mely a trianoni határokat rekeszteti. A magyar irredentizmusban rémeket látnak, de az ő irredentizmusuk meg van eng dve. Az élni akaró magyarság egyetemes és elszánt ragaszkodását ajánljuk fel születésnapj ajándékkul kormányzónknak, hogy minél előbb megérje szívének legforróbb vágyait Isten éltesse és vezérelje utján!

Házasság. Pályi Pál Nógrád- és Hont k. e. e. vármegyék főispánja és néhai neje Jerfy Ilona leánya Mária Magdolna valamint balassagyarmati Dr. Baintner Ferenc ny. gazd. akad. igazgató és neje Kronraff Leopoldine fia balassagyarmati Dr. Baintner Ottó várm. árvászéki ülnök f. évi június hó 22-én d. e. 12 órakor tartják esküvőjüket a róm. kath. templomban.

Szent Erzsébet Nőegylet kirándulása. Igen sikerült, kedélyes kirándulást rendezett a Kath. Nőegylet f. hó 9-én Salgóra. Két vonattal s igen sokan gyalog mentek fel a gyönyörű szép időben Salgóra, hogy a kiránduláson részt vegyenek. Upponyi József hittanár tartott magas szárnyalású költői képekkel gazdagítva egyházi beszédét, s utána csendes szentmisét szolgált. A szentbeszéd után az összegyűlt buzgó közönség részére, amely között ott láttuk a salgói telep egész lakosságát, cserkész és levente csapatait. A vallásos rész befejezése után a közönség az erdőbe vonult fel, ahol előbb gulyásosztás és kedélyes sörözés következett, mely után késő estig ropta a táncot a Kapi bácsi dirigálta acélgyári zenekar zenéjére. A szentmise alatt ugyancsak Ursutz József karmester vezetése mellett a salgói fuvós zenekar játszott egyházi darabokat. Mint értesültünk a kedves kirándulásnak megrendezése és sikere a „Szent Erzsébet Nőegylet” vezetőségén kívül Rameshoffer Béla bányagondnok és neje Laun Ferenc főművezető és Liphay Elemér élelmetáros nevéhez fűződik.

Kinevezés. Kovács Géza állami iskolai vezetőtanítót a közoktatásügyi minisztérium az I. ker. iskola igazgatójává nevezte ki. Kisérje sok siker új megbízatása körében is munkálkodását.

Megjelent Salgótarján és a Karancs-Medves vidék részletes Kalauza. Városunknak egyik legszebb és legértékesebb műkincse e könyv, mely évszázadokra visszamenő kutatások alapján, a régi kenyeretlen Tarján kezdetleges községi viszonyait, a későbbi nagy ipari centrumot alkotásával, kiránduló helyével, geográfiai ismertetéssel tárja az olvasó elé. Nem egy lelkes polgár kiáltott fel örömmel: **Hál Istennek csak hogy**

megjelent! Büszkesége e mű mindnyájunknak akiket az isteni gondviselés e városba, vagy vidékére helyezett. Az egy műmelléklettel, 1 látképmelléklettel, 3 térképvázlattal, 18 képpel, 19 rajzzal, 5 alaprajzzal és a város látképével illusztrált könyvet lehetetlen bizonyos elfogódottság és meghatottság nélkül olvasni. A felbecsülhetetlen munka — ami a legilletékesebb faktorok bámulatát és elismerését is kiérdemelte, — különösen azok előtt domborodik ki teljes nagyságában, akik látták Dr. Dornay Béla realgimn. tanárt, e könyv és sok hasonló műnek kiváló szerzőjét, hogy minden kis szabad idejét a vidék és könyvtárak kutatására fordította. Hidegben, sárban, esőben is járva e vidék nehéz terepét, sokszor talán félreismerve, hideg fogadtatásban részesülve. Ő mindezt nem vette észre és vitte az alkotni vágyás nemes tüze a kijelölt uton s e könyv megszületése az ő lelkének legnagyobb öröme, mert ő érzi és tudja legjobban, hogy milyen nehéz előzmények után látott napvilágot e mű, mely Végh Kálmán helybeli nyomdász szép kiadásában jelent meg. (A szerzőnél mint értesülünk 2:50 P kapható e 130 oldalas mű. Bolli ára drágább lesz. Fenti áron előjegyeztenél lapunk kiadóhivatalában is lehet. Szerk.)

A nógrádi evangélikus lelkész egyesület június 5-én tartotta ezévi értekezletét Balassagyarmaton, dr. Csengődy Lajos elnöklété mellett, amelyen Mihailovits Samu esperes osztott urvacsorát, az elnök, Lombos A. János felsőpetényi, Sztolár Miklós lucfalvi lelkészek olvasták fel a kitűzött témákról tanulmányait, amiket széleskörű megbeszélés és vita követett.

Ifjusági majális. Az Evangélikus Nőegylet június 16-án vasárnap 5 órakor ez évben is megvendégli egy majális keretében a tanuló ifjúságot a városi kioszkban, amelyre minden érdeklődőt ez uton is meghív.

Helyreigazítás. Urnapján a körmenet alatt az egyházi zenét az acélgyári zenekar szolgáltatta Ursutz József karmester vezetésével.

Köszönetnyilvánítás. Mindazoknak az egyéneknek, egyesületeknek és testületeknek kik feledhetetlen férjem halála alkalmával velem együtt éreztek és megjelenésükkel fájdalomamat enyhíteni igyekeztek, ez uton mondok hálás köszönetet. Ö. v. Meitzen Jánosné.

Üzlethelyiség kiadó. Füleki utcában 11. szám alatt. Fűszer üzletnek is alkalmas. Várady András szabónál.

Népmentési akció. Most már erős a remény, hogy az Osztrócluczy birtokot a szegény nép fogja kapni Mátraszőlősen, mert olyan férfiak vették kezükbe az ügyet, kik nem csak szépen írni és beszélni tudnak a szociális kérdéssről, hanem cselekedni is a nép érdekében. Így földhöz jut minden igénylő és lesz közös legelő és közös erdő. A közös legelő révén fellendül az állattenyésztés és lesz tej az eddig tudóbajos gyermekeknek, sőt tejszövetkezet mellett egy új biztos jövedelmi forrás. Jól járnak a falu szegényei is, mert a jelenlegi vevő sokak előtt nyilvánosan kijelentette, hogyha megszerzik a birtokváltástól 500 pengőt ad a falu szegényeinek, mert a pénzpiacpon pénze nagyobb kamatot hoz. Egész természetesen lévén ő inkább szakképzett pénz-, mint földbirtokos. De legjobban jár az állam, mely csekélyke áldozattal elégedett, biztos adófizető, földtermelő és elszánt honvédő polgárokat kap.

Betörések. Városunkban az utóbbi időben 11 betöréses lopásról tettek jelentést a rendőrségnek. Dr. Szabó Elemér, Sarkady Lajos és Mihály Sándor áll. rend. detektívek ügyes munkájának eredményeképp hurokra kerültek a betörők: Tari József, Dénes István, Kutenics Ferenc, Stark János. A lopott holmik egy részét megtalálták. A betörőket a balassagyarmati ügyészség fogházába szállították.

A Hirschgyári Olvasókör f. hó 8-iki kulturerstélyének keretében lovag Marnó Tivadar alezredes a munkavédelemről tartott előadást, ismertetését a megjelentek érdeklődéssel hallgatták és mindenki tisztá képet kapott a munkavédelem nagy jelentőségéről, mely nem társadalmi osztályok ellen létesült és nem is egyes osztályok érdekeit szolgálja, hanem mindenkor a közérdeket tartja szem előtt. Jelszava a közérdek megvédése, ha kell oly munkával, amely nem élethivatásunk. Célja belső zavargások esetén a rend fenntartásának és a közüzemek zavartalan

menetének segítségére lenni. A munkavédelem humanistákus hivatását a sok példa közül jellemzően illusztrálta az előadó az angol munkavédelmi osztagok működésével, amikor a pályaudvarokon aristokraták végezték a vasuti hordárok munkáját. Segítségükre voltak öreg és beteg utasok pogyászaik elszállításánál. Mindenki megértéssel fogadta az előadás végét és azon meggyőződéssel, hogy sohasem volt hazánknak nagyobb szüksége az erők koncentrálására a külső és belső ellenségekkel szemben, egyhangulag a munkavédelemhez való csatlakozásuknak adtak kifejezést. Markovics Gusztáv és Horváth Loránd szavaltak a tőlük megszokott hozzáértéssel és lelkesedéssel. Vilezzál Antal karnagy vezetésével a dalárda és a zenekar nótákkal villanyozta fel és gyönyörködtette a megjelenteket. Előadás után a közönség még hosszú ideig jókedvben együtt maradt.

A Róm. Kath. Olvasókör 1929 június hó 16-án d. u. 2-től tartja a befejező versenykuglizással a kuglizó megnyitást, mely alkalommal szép nyeregménytárgyak kerülnek kiosztás alá (ezüst kávéskészlet stb.) Nagy érdeklődést vár az Elnökség.

A Stefánia és Somoskői cikkeket technikai okok miatt jövő számban közöljük.

Megjelent a

SALGÓTARJÁNI KALAUZ

Dr. DORNAY BÉLA gimn. tanár szerkesztésében. — Kapható „A Munka”-nyomdában és a szerzőnél. **Ára 2:50 P.**

Színház Salgótarjánban. E hó 25-én kezdi Halmi Jenő jólszervezett társulata 6 hétre tervezett évadját. A társulatot a legjobb hírek előzték meg s így reméljük, hogy a tavalyinál jobb színpadunk lesz. A régiak közül Takács Oszkár, Marosi Géza, Szalma Sándor, Dankó Böske, Szűcs Vilma és Kürthy Kálmán látjuk viszont, nagy nyeresége a társulatnak Trillay Ilona primadonna, Timár Kati szubrett és Szabó Samu táncoskomikus.

A f. évben tervbe vett nagy járási verseny és ezzel kapcsolatosan a levente kiállítás, mely az országban az első lesz, mind nagyobb és nagyobb méreteket ölt és így indítva érzem magamat arra, hogy azon egyesületeket, melyek még mint kiállítók részvételüket be nem jelentették, vagy egyáltalán még nem is gondoltak rá, tegyék komoly megfontolás tárgyává, hogy ezen a kiállításon tehetségük szerint részt vegyenek. A kiállítás fővédnökségét Sztranyavszky Sándor képviselő, m. kir. belügyi államtitkár elfogadta, még más magasrangú urakat felkérek erre, de ne ez legyen az ok, hogy valaki részt vesz a kiállításon, hanem az, hogy ennek célja főképpen az, hogy a járás és város területén levő szegénysorsú leventeköteles ifjaknak tél előtt lábbelit és ruházatot szerezhessünk. Ne álljon aztán az igénylőknél egyik, vagy másik részt nem vevő egyesület, ha nem veszi ki részét a segítségből. És mert ez az országban az első ilyen kiállítás, meg van a reményem arra, hogy nagy látogatottsága lesz, de ezzel szemben meg is kell mutatnia a járás és város ügyes ifjúságának, hogy ha akar tud is felmutatni még ebben is eredményt. Kérem az oktatói kart, hogy a leventék között beszélgetve hassanak rájuk, hogy képességük munkáját, legyen az bármily kezdetleges, küldjék be, hiszen ez olyan munka nekik a mellyel foglalkoznak általában: Hogy tájékozottassan közelebbről a leventéket, a következőket üzenem: Kiállításra kerülhet, minden levente által készített kézimunka, legyen az bármi. Gyékény, kosárfonás, faragás, rajz, gépész, szerszám, kisebbített gazdasági gép, esztergályos, cipész, bőr, rézmunka, de lehet a levente nyeregménytárgyai is, azután levente egyesületek vándordíjai, zászlói, érmei stb. szóval minden nem élő dolog a mi alkalmas arra, hogy a kiállítás fényét emelje. Kérem az oktatói kart, hogy a nép minden rétegében terjessze, hogy augusztus 15-én levente kiállítás lesz, Salgótarjánban, hogy minnél többen nézzék meg. De felkérem az oktatói kart arra is, hogy úgy a saját, mint mások tulajdonában tudott harctéri tárgyak, emlékek, fényképek stb. rendelkezésünkre való bocsátásával járuljanak hozzá a sikerhez. Ezen kiállítandó tárgyak beszállítására intézkedni fogok, abban az érte-

Itt a tavasz.

— Irta: Dr. Tóth Mátyás —

Éneklj egy Gavallér a Pípi tötön.

Itt a tavasz, itt van itt,
érzi szívem is
izgulékony, mozgulékony
már a kis hamis.
Ahány leány mind szereti,
egy már nem is elég neki,
Ó a kis hamis —
itt a tavasz, itt van itt
érzi szívem is!

De hamis a leány is,
ó az is ravasz
Nem szeret, de visszakacsint,
ha itt a tavasz.
Nézek jobbra, nézek balra
szőke lányra, barna lányra,
de az is ravasz —
Nem szeret, de visszakacsint,
mert itt a tavasz!

lemben, hogy kb. augusztus 1-én lesznek beszállítva éspedig egy napon egy általam kiküldött gyűjtőteherautóval. Kérem az oktatói kart, hogy fejtsen ki minden tevékenységet arra, hogy az országban első levente kiállítás méltó legyen a járás és város leventéinek jó hírnevéhez és legyen meg annak eredménye, hogy több szegény érdemes leventénket fel tudjuk ruházni. Kérdezősködésekre szívesen rendelkezésre állok és jelezni kívánom, hogy a legszebb és legtöbb tárgyat kiállító levente egyesület oktatóját meg fogom jutalmazni. De megfogom jutalmazni a levente egyesületet is. Sebb jövőt!

Vitéz Pál Imre s. k.

Szenvedő nőknél a természetes

»Ferenc József« keserűvív könnyű, erőlködés nélkül való belkiürülést idéző elő és ezáltal sok esetben rendkívül jótékony hatással van a beteg szervekre. A női betegségekre vonatkozó tudományos irodalom több megalkotója írja, hogy a **Ferenc József** víz kitűnő hatásáról a saját kísérletei alapján is alkalma volt meggyőződést szerezni. Kapható gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben.

Hirdetmény.

Június hó 18-án nagybányai vitéz Horthy Miklós kormányzó ur Öfömlétőségének születésnapján d. e. 9 órakor a r. k., 10 órakor az ev. és izr. templomban istentisztelet lesz, melyre a hatóságokat, hivatalokat, egyesületeket és a város községét meghívom.

Felkérem, hogy az istentiszteleten minél nagyobb számban megjelenni és az épületeket fellobogózni szívesek legyenek.

Salgótarján 1929. június 14.

Dr. Förster Kálmán
polgármester.

Nógrád és Hont közigazgatásilag egyelőre egyesített vármegyék alispánja.

10133/1929. szám.

Pályázati hirdetmény.

Nógrád és Hont közigazgatásilag egyelőre egyesített vármegyék által az 1921. évi XLIV. t. c. alapján szervezett m. kir. realiskolai nevelőintézetekben létesített alapítványoknak (2) kettő helye az 1929/1930. tanév kezdetén betöltendő lesz.

Felhívom a pályázni óhajtókat, hogy ily arányú kérvényeiket a Budapesti Közlöny 1929. évi május 26-án megjelent 118. számában közzétett általános pályázati hirdetményben megszabott feltételeknek megfelelő módon szerkesztve és kellően felszerelve úgy nemkülönben a járási főszolgabíró, vagy a r. t. város polgármestere által záradékoltt községi bizonyítvánnyal igazolva azt is, hogy folyamodó Nógrád és Hontvármegyék területén legalább 10 év óta községi illetőséggel bír, hozzám legkésőbb folyó év július 1-ig nyújták be.

A később beérkező pályázati kérvények tárgyalatokat és figyelembe vehetők nem lesznek.

Az általános pályázati és felvételi feltételeket tartalmazó hirdetmény a hivatalos órák alatt hatósággal, valamint a főszolgabírói hivatalokban továbbá Balassagyarmat és Salgótarján r. t. városok polgármestereinél akadálytalanul bárki által megtekinthető.

Balassagyarmat, 1929. június 1.

Baross s. k.
alispán.

Siremlékek

Elsőrendű márvány, gránit és syenitből a helyszínére szállítva, felállítva felirati véséssel aranyozással elvámolással. Rendkívül jutányos áron beszerezhetők

GLASER EMIL

sírközületében **Losonc** (Slovensko), Jókai u. 6. írásbeli megkeresésre személyesen jövek vétel kötelezettség nélkül.

Meghívó. A piactéri ovodások évzáró ünnepélye június hó 15-én d. u. 5 órakor a Róm. Kath. Olvasó Körben lesz megtartva, melyre szeretettel meghívják a gyermekek szüleit, Mansz tagjait és a tanügyért érdeklődő barátokat az Övönök.

A magyar gyorsírásról.

Mottó: „Amelyik gyorsírás a legkisebb gyermeké, az a gyorsírás a jövő!”

Sokat hallottunk a magyar gyorsírásról, de hogy ez milyen nagy szolgálatot tesz a gyakorlati s már az elemi iskolai életkorban is, erről azonban személyesen csak azóta győződtem meg, mióta az én kislányom is — III. elemista korában — népgyorsíró lett.

1927. tanév kezdetén a salgótarjáni III. kerületi állami elemi népiskolához új tanerő érkezett. Sztankovits igazgató ur s a többi tanító urak hozzájárulásával Deák Tamás tanító kihirdette a gyerekek között, hogy aki akar, tanulhat gyorsírást. Az így önként jelentkezőket elkezdte tanítani a Nagy Sándor nemzeti rendszerű gyorsírás, elemi részét, a „Népszerű Gyorsírást”. Ezek között volt az én gyermekem is: Sándor Aranka, ki jökekedvel fogott az új írásnak. A napi leckéj meg tanulása után minden nnp egy órát a gyorsírásnak szánt. Hetenként pedig háromszor Deák tanító ur oktatta és fejlesztette tudását, úgy hogy egyszer csak azt láttam, hogy már hasznosítja is. A tanév végén pedig, midőn a gyorsírásból versenypályázatot írtak és azt Deák tanító ur beküldte a Magyar Gyorsírók Egyesületébe, legnagyobb meglepetésemre, onnan oklevelet nyert.

Tehát nem álom! Egy kilenc éves kis leány, aki az elemi népiskola III. osztályát végezte, már oklevelet nyert a népgyorsírásból.

Itt felemlitek egy esetet arra, hogy milyen nagy hasznát veszi az elemi iskolai tanuló a magyar elemi népgyorsírásnak.

Kis leányom az iskolában házi feladatnak leírni való leckét kapott a földrajzból. Amit rendes írással egy óra alatt tudunk leírni, ő azt egy negyedóra alatt leírta. Ha figyelembe vesszük, hogy ő nála a gyorsírás még be sem idegződhetett úgy, mint ahogyan akkor, ha a közönséges írással egyszerre fogott volna a tanuláshoz, akkor kitűnik, hogy hasonló beidegződés és begyakorlás mellett a közönséges írás begyakorlására fordított időhöz képest az egy negyedrésznél idő helyett egy hatodrésznél idő alatt írta volna le. Ez által nagyon sok időt meglehet takarítani. De meg lehet takarítani minden négy toll és négy füzet bevásárlásánál is már háromnak az árát. Azt pedig nagyon jól tudjuk, hogy szegény munkás ember családjánál a sok három író toll és három füzet ára sokat jelent!

De mint a gyermekem egészsége felett örökös szülő a magam részéről ezen anyagi javaknál még összehasonlíthatatlanul többre becsülöm egészségügyi személyből azt a fizikai munkaerőt, ideget és nyugalmat, ami így megtakarítható!

Ezek nagy figyelmet érdemelnének úgy a gyermekvédelmi, mint munka s így egészségügyi és gazdasági, szellemi többtermelői szempontból is.

Ha az elemi népgyorsírás közkincs lenne, ez jelentené a magyar nemzetnek egy fölsem becsülhető új pénzforrását s a magyar nép művelődésének egy új lehetőségét. Így a kíváncsiok testvéreink sem vesznenek el az ó házára nézve, mert a szegény munkás ember is sürűbben levelezne akkor, ha gondolatai leírására elég lenna egy negyedrésznél idő s a levél

tartalma pedig egy levelezőlapon elérné — tizenöt fillér különbséggel — De mert a levelezés egy új föllendülést nyerne, a levelek száma kevesebb lenne ugyan, de a lapok száma megsokszorozódna s így még a posta sem veszítené. Sőt!

A kereskedők levél helyett üzlet feleikkel és vevőikkel szintén lapot váltanának. Ha számításba vesszük, hogy például évente öt millió levélnél megtakarítható a lapon papír és bélyegkülönbözetben egy esethen tizenöt fillér az az öt millió levél, illetve lap írása alkalmával Hétszázötvenezer pengőt jelentene!

Hatszáz ezer tanulóval évenként csak öt drb 24 filléres füzet ár megtakarítása (van nyolc filléres füzet is de közép és szakiskolákban hatvan filléres is) jelentene Hétszázhuszezer pengőt. Ezek csak a legapróbb tétel, a minimumon alul számítva s mégis milliós hasznát eredményeznének. De ha ide számítjuk, hogy minden köz és magán hivatalban minden vonatkozásban mi roppant összegű papír lenne így megtakarítható, hát az becsülhető harminc-negyven millióra éventel S bár hazai papírgyáraink megélnének, de a sok rengeteg milliók papír áruért nem vándorolnának ki a külföldre, a magyar nemzet roppant veszteségére.

E kulturális népjóléti stb. roppant jelentőségű nemzeti ügy első rangu fontosságánál fogva meg érdemelné, hogy a magyar kormány haladéknél nélkül reá irányítaná a figyelmét. Ez elvitáztatlanul hon és nemzet építő munkát jelentene. Ez az egyik eset.

— A fővárosi lapok írják, hogy „Deák Tamás tanító példáját követte Papp Lajos kiskunhalasi tanító” és aki egész sereg egyszerű falusi emberrel ismertette meg a gyorsírást. Tanítványai közül két házvezetőnő, Juhász Jusztin és Juhász Matildka az idén rendezett szabatos gyorsírás versenyen, dicséret oklevelet is nyert. Mindez élénken bizonyítja, hogy a magyar népben rengeteg tanulékony van és a legszebb sikereket lehet elérni, ha foglalkoznak vele, s ha az uttóró munka megérettel találkozik.

— A másik az, hogy sokszor olyan magyarázatokat, amelyeket a rádió korában már nem való írással csak nagyon lassan s még nagy fáradsággal sem lehet leírni, gyermekeink gyorsírással könnyen, kényelmesen, fáradság nélkül leírhatnak és megtanulhatnak. S mert az ember feled — ha kicsi, ha nagy — így a rendes írással élő ember a gyorsírásnak mögötte marad: mint a gyalogos a lovasnak, kocsis az autónak, ez a repülő gépnek és léghajónak.

Tekintve, hogy egy nemzetet a népszéles rétegei kulturájánál fogva ítélik meg, nagyon ajánlatos volna, hogy az elemi iskolába az elemi népgyorsírást bevezetnék. Hiszen ez az egy példa — ma már a sok közül — fényesen kimutatta, hogy igen is lehet az elemi iskolában a gyorsírást megtanítani a kis gyermek kortól kezdve jó eredménnyel: természetesen nem a „jelény”, a „szójel”-gyorsírást, amely inkább az algebrának felel meg, hanem amelyeket a legkisebb gyermek is megtud tanulni, mint a számtan elemi tudományát, de nem négy-hat év, hanem néhány hónap alatt!

Különösen a gyermek barátoknak, a „Gyermekevédő Liga” a tudóvész ellen küzdő Magyar Iskola Szanatórium, a munka s a népjólétevédelem s a Takarékosági Nap apostolainak a szülőkkel együtt mint egy embernek kellene ez ügyről a legfelsőbb köröket tájékoztatni s odahatni, hogy mielőbb jutna tető alá. A közönséges írás nyűgétől ma már minden művelt ember szabadulni igyekszik. Valamelyest a középiskolák felső osztályú tanuló gyorsírás tanításáról is történt gondoskodás. S ha a rendes írás fásasztó a nagyoknak, a kisgyermekre nézve még fásasztóbb. Ezeket Deák tanító karolta fel legelőször. Jóságáért a gyermekek milliói hálával s a szülők örömkönyveikkel fogják majd megjutalmazni.

Sok szülő van, akinek nem telik arra, hogy a gyermekeit tovább iskoláztassa az elemi iskolánál. Erről azonban a gyermek nem tehet. De ha az elemi gyorsírást az elemi iskolába bevezetik, a gyermekek megtanulják s úgy ott, mint majd künn az életben nagy hasznát veszik. De meg ez munkájóléti ügy is.

Mindezekon kívül a gyorsírásnak roppant nevelői hatása van! Fejleszt a tisztaság, a szép és csínérezket; pontoságra, rendszeretetre tanít s úgy a saját,

mint a mások munkájának a kölcsönös megbecsülésére! Ez pedig nagy szól Nevelés az önéreztet. Az elemi gyorsírás a gyermek öröme, szép játéka, szellemi szórakozása, a szülők vigasza s a nemzet reménysége.

Kinába, — ahol csak kevés ember tud írni-olvasni, magyar embert, Glock Tivadar honvédtábornokot, a Ludovika Akadémia tanárát hívták meg a gyorsírás alapjainak lerakására, ismertetésére és fejlesztésére. Erre minden magyar ember büszke.

Alkalmam volt több ízben Deák tanítóurral beszélni, aki boldog—büszke arra, hogy olyan elemi népgyorsírásunk nekünk magyaroknak van, amelyiket a magyar gyerekek mind megbiroznak tanulni s olyan nagy szeretettel foglalkoznak vele.

Magyar szülők! Tanítsátok meg gyermekeitekkel most már a Nagy S. Deák Tamás Magyar Nemzeti szabatos Népgyorsírást! Ezzel magatoknak egy új, eddig ismeretlen örömet szereztek, gyermekeiteknek pedig tudást s így kezükbe az Élethez fegyvert adtok: amelyet az elenség sem csavarhat ki, mert csak kulturált népnek van jövője!

Sándor József

Eladó 1108 □ öl föld a kisberek alatt. Felvilágosítást ad Godó János korcsmáros. Piactér (Gáspár Vilmos üzletével szemben) U. ott 2 szoba konyhás lakás kiadó.

Körzeti löverseny Nagybárcányban. Gyönyörű időben nagy részvételt mellet zajlott le f. hó 9-én vasárnap Nagybárcányban a körzetek csapatlőversenye. Megjelent a versenyen Mátraverebély, Szupatak, Sámsonháza, Nagybárcány, Kisbárcány és Markháza levevte csapatai akik a nemes versengésben bajtársi meleg szeretettel viseltettek egymás iránt. A versenyben a már gyakorlottabb sámsonháza csapat diadalmaskodott, kinek lelkes és önzetlen oktatója Mihailovics Pál evvel bizonyosságot tett komoly és lankadatlan munkájáról. A verseny rendezését Bauer Zoltán nagybárcányi oktató teljes fegyelemben végezte, s ezért nagy dicséret illeti. De meg kell emlékezni egy nemeslelkű levevtebarátról Dr. Vladár Józsefről, ki Igaz Sándor Budapesti ékszerészről 3 értékes és szép tiszteletdíjat szerzett és osztott ki a győztesek között. Fogadják nemes gondolkodásukért és a szép adományokért hálás köszönetünket. Eredmények: I. Sámsonháza 468 pont (5 lövés egyenként.) II. Mátraverebély (tavalyi járási győztes) 387 pont. III. Márkháza 378 pont. IV. Kis-

bárcány 359 pont. V. Szupatak 329 pont VI. Nagybárcány 224 pont. — Az augusztus 15-én megnyíló levevte kiállítás fővédnökségére a vezetőség szeretett képviselőnk sztranyavai Sztranyávszky Sándor m. kir. belügyi államtitkárt megnyerte. A kiállítás, mely már most nagy érdeklődésnek néz elébe augusztus 15-én nyílik meg és 20-án zárul. Ugyanakkor 20-án nagy atlétikai levevte versenyek Salgótarjánban.

A világhírű „**AEROXON**” mérési légysfogót sokan utánmozgák

Bevásárlásnál ügyeljen a névre!

Saját érdekében ne fogadjon el mást, mivel ennek fogóképessége minden más gyártmányt felülmul,

MINDENHOL EZT KÖVETELJE!

Viszonteladókát kiszolgál a gyár kizárólagos vezérképviselője:

TOLNAI JÁNOS JENŐ
Budapest, VI., Szondy-utca 73. sz.

Kerékpár csak elsőrendű gyártmány.
Presto, Puch, Monet Goyon verseny

30 Pengő előleggel heti 5, vagy havi 20 Pengő részletre szállít
Nagy József, Budapest, Andrássy ut 34.

SINGER
varrógépek
mégis a legjobbak!

KAPHATÓ:
SINGER VARRÓGÉP
RÉSZVÉNY-TÁRSASÁG
SALGÓTARJÁN
A KAT. TEMPLOMMAL SZEMBEN.

Molnár József

lakatos és vízvezetékyszerelő

Salgótarján, Erzsébet-tér 489.

Épületlakatos munkák, takaréktűzhelyek bármilyen kivitelben. Modern házi vízvezetékek, fürdőszoba berendezések és e szakmához tartozó összes munkák kifogástalanul jutányos áron készülnek.

Autogénheggesztés.

APOLLO MOZGÓ HETI MÚSORA:

15 Sz. 16 V.

18 kedd

20 Cs.

Gond anyó

Boldogság kalóza

Játék az élettel

Hazard játék

Csókók iskolája

Titokzatos hindu

Kezdeté hétköznap este fél 9 órakor, vasár és ünnepnap délután 5, 7 és 9 órakor. Zenepótdíj 10 fillér.